



Aad de Haas

In de geest van het verzet

Tentoonstelling

23.11.2021 – 06.03.2022

Chabot Museum Rotterdam

De markante, non-conformistische Limburgse kunstenaar met Rotterdamse roots, Aad de Haas (Rotterdam, 1920 - Schaesberg, 1972), zou in 2020 100 jaar zijn geworden. SCHUNCK Museum in Heerlen, Limburgs Museum in Venlo en Chabot Museum in Rotterdam organiseren daarom een estafette aan tentoonstellingen die Aad de Haas en zijn werk vanuit verschillende perspectieven belichten. *In de geest van het verzet* sluit de reeks af. In deze tentoonstelling staan de jonge jaren van Aad de Haas in zijn geboortestad Rotterdam centraal; zijn eerste jaren na de academie als zelfstandig kunstenaar en de kunstwerken die ontstonden tijdens de jaren van de Duitse bezetting.

Non-conformist

De Haas werkte met een unieke beeldtaal die hij op geen enkele wijze wilde aanpassen aan de normen en waarden van kerk en staat. Het brengt hem tijdens de Tweede Wereldoorlog in conflict met de Duitsers die in 1943 zijn werk in beslag nemen en hem in de Rotterdamse politiegevangenis Haagse Veer gevangen zetten. Hier maakt hij beeldjes en tekeningen met naar binnen gesmokkeld materiaal, waarvan er weinig bewaard zijn gebleven. Door bemiddeling komt hij na vijf maanden vrij, maar met een beroepsverbod. Hij moet zich om laten scholen tot metaalbewerker en zal in een fabriek in Duitsland worden geplaatst. De Haas vlucht samen met zijn vrouw Nel naar Zuid-Limburg en duikt daar onder. In januari 1950 ontvangt De Haas in het Stedelijk Museum Amsterdam uit handen van directeur Willem Sandberg de eerste Gerrit van der Veen-prijs van de Stichting Kunstenaarsverzet 1940-1945.

Ontdekking

Kunsthandelaar Leen van Zanten kunnen we de ontdekker van Aad de Haas noemen. In 1942 leert hij de dan 21-jarige De Haas kennen. In 1943 vindt de eerste tentoonstelling met 49 olieverfschilderijen plaats in Kunsthandel Van Zanten aan de Eendrachtsweg in Rotterdam. De kritieken zijn lovend; een 'verrassend' en 'interessant debuut', 'een uitbarsting van jong talent met al de blijde verrukking die daarbij hoort'. Het was vooral de 'droomwereld van Aad de Haas' die de aandacht trok.

In september 1943 volgt een tweede tentoonstelling, dit keer met grafiek. Brachten de kleurrijke schilderijtjes de bezoekers in mei nog in een droomwereld, de grafiek die nu wordt getoond is van een geheel andere orde. Dat signaleren ook de kunstrecensenten en de Duitse Sicherheitsdienst, die de hele expositie in beslag neemt en ook het atelier van De Haas leeg haalt. Het werk van De Haas wordt 'ontaard' verklaard. Van Zanten en De Haas, beiden niet ingeschreven bij de Kultuurkamer, worden gevangen gezet.

Reconstructie

Het Chabot Museum toont een reconstructie van de tentoonstelling die door de Duitsers in september 1943 in Kunsthandel Van Zanten in beslag werd genomen - met reacties uit de Nederlandse pers en de Duitse Sicherheitsdienst (S.D.) - en tekeningen en beelden die De Haas in de Rotterdamse gevangenis maakte. Ook zijn er naoorlogse schilderijen van Aad de Haas te zien waarin herinneringen aan deze oorlogsperiode centraal staan; grotere meer expressionistische doeken zoals bijvoorbeeld *Brand in de Leuvehaven (1954)*.

In de geest van het verzet komt tot stand in nauwe samenwerking met Schunck Heerlen, de erven Aad de Haas en vele (particuliere) bruikleengevers en is mede gebaseerd op archiefonderzoek van Gerrit Pas en Henryk van Hugten, met dank aan kunsthistoricus Werner van den Belt.

Chabot Museum Rotterdam

Het Chabot Museum voor internationaal expressionisme is gehuisvest in een icoon van het Nieuwe Bouwen, gelegen in het bruisende Rotterdamse Museumpark (op een steenworp afstand van de Eendrachtsweg, waar Kunsthandel Van Zanten gevestigd was). Hier ervaar je kunst in de lichte open ruimtes van een van de mooiste villa's van Rotterdam. Oog in oog met de monumentale werken van Henk Chabot (1894-1949), zijn tijdgenoten en hedendaagse geestverwanten. Een intieme kunstbeleving op wereldniveau.

Afbeelding boven: Aad de Haas (1920-1972), Zelfportret, 1954, olieverf op doek, 80 x 60 cm, collectie Bonnefantenmuseum Maastricht ©Aad de Haas, foto Limburgs Museum / Bonnefanten

Chabot Museum Rotterdam

Museumpark 11

3015 CB Rotterdam

010-4363713

www.chabotmuseum.nl

www.museumparkvillas.nl

Meer informatie en afbeeldingen: a.verschelling@chabotmuseum.nl